

VIDA NYTT

2021 VIDA OCH VÄXANDE VÄRDEN

#1

*Trainee hos Vida skapar
nya perspektiv / sid 4*

Skogen som värmekälla / sid 8

En timmerbil på väg / sid 10

Vi bygger lokalt för att vinna globalt

Så har ett nytt år precis startat! Om det är något vi lärde oss av förra året är att när vi vaknar den första januari så vet vi inte alls hur året skall utveckla sig. Förra året var ett år där vi lärde oss att leva i nuet, uppskatta vår vardag och vara tacksamma för varje dag man är frisk.

Foto: Martina Wärenfeldt

Vi har haft turen och förmånen att vara i en bransch som klarat sig förvånansvärt bra genom pandemin. Man måste vara oerhört ödmjuk inför det när man ser hur benen slagits undan på andra företagare i vår närhet. 2020 blev resultatmässigt betydligt bättre än vad vi kunde föreställa oss. Ju mer tid folk spenderade i sitt hem, desto mer ville man investera i det. Folk byggde altaner, friggebodar, carportar och så vidare, inte bara i Sverige utan över hela världen. Det skapades därför en enorm efterfrågan på sågade trävaror och priserna följde efter. Vi är marknadsorienterade och med anledning av vår platta organisation är vi också väldigt flexibla. Under förra året kunde vi snabbt styra om våra flöden och anpassa oss till de marknader som gick väldigt bra. Den generella världsmarknaden är fortsatt stark och jag ser positivt på åtminstone första halvåret 2021. Den svenska kronan har succesivt stärkts under hösten vilken påverkar oss negativt då mer än 75% av våra trävaror exporteras ut i världen.

I brinnande Corona-tider gick vi förra året och köpte tre nya sågverk. Det var en stor satsning som kändes helt rätt för oss. De kompletterar våra befintliga sågverk och gör att vi nu finns ännu närmare skogsägarna i de östra delarna av vårt verksamhetsområde.

En lokal partner

För Vida är det, och har alltid varit, viktigt att vara en lokalt förankrad partner till er skogsägare. Ett sätt som vi visar det på är att vi valt att sponsra barn- och ungdomsidrott på landsbygden.

Varje år kommer vi att ha ett tema på vår sponsring, och i år är det "Idrott och Integration". Idrott har så många värden och några av dem är att förena, bygga broar och integrera. Idrott skall vara välkommande och generöst. Därför är det extra roligt att i detta nummer av Vida Nytt lyfta upp Örsjö IF som verkligen har jobbat aktivt med integration. Först som något läskigt och nytt men nu som något som ger värden tillbaka till alla inblandade.

Väx med Vida

Vidas ambition är att växa och vi letar hela tiden efter nya personer som vill växa med oss. Förra året startade vi ett trainee-program och då anställde vi Simon och Ahmed. Nu är det snart dags igen att öppna upp för nya ansökningar för årets omgång. Är du en nyfiken person, som brinner för utveckling och vill vara en del av framtidens klimatutmaning, då tycker jag att du skall söka!

För 2021 önskar jag ett år som mer och mer återgår till det vi är vana vid och jag önskar att vi på Vida i större utsträckning kan möta er skogsägare. Men tills vidare önskar jag alla en bra start på det nya året!

ALVESTA 2020-12-13
Måns Johansson

Vill du lära dig mer om skog?

– Välkommen att anmäla dig till Vidas grundutbildning

Under 2020 arrangerade Vida grundutbildningar i skog på flera orter. Då vi har sett ett stort intresse av att delta i grundläggande skogskurser så kommer vi i under våren att erbjuda det på nytt. Det kommer också vara möjligt att delta på en digital version av kursen.

Vi tar det från början och du kommer vid fyra utbildningstillfällen lära dig mer om:

1. Skogsskötsel
2. Virke och virkesaffären
3. Skogsvård
4. Avverkning

Vårens utbildningsorter:

- Sollebrunn
- Tranemo
- Emmaboda
- Ronneby

Datum:

6 april, 13 april, 20 april och 27 april.

Tid: Kl. 18:00–20:30.

Deltagande digitalt:

9 mars, 16 mars och 23 mars,
kl. 19:00–20:30.

Utbildningen kostar 500 kr/person och då ingår kurslitteratur samt fika. Begränsat antal platser.

Frågor och anmälan skickas till evenemang@vida.se

Håll dig uppdaterad med skogliga nyheter

Genom att prenumerera på Vidas nyhetsbrev håller du dig alltid uppdaterad kring nyheter och den senaste informationen från Vida. Gå in på www.vida.se/skogsagare/ eller skanna QR-koden för att registrera dig till vårt skogliga mailutskick.

Trainee hos Vida skapar nya perspektiv

Under 2020 startade Vida ett traineeår som vi valt att kalla "Väx med Vida". Gensvaret var stort och vi fick in många fler ansökningar än vad vi hade räknat med. Av alla kompetenta sökande var det två som gick hela vägen och blev erbjudna anställning, Ahmed Mahmood och Simon Rissler. Vi tog oss en pratstund med killarna för att se vad de har för bakgrund och vad de lärt sig så här långt.

Simon är Civilekonom, kommer ursprungligen från Ljungby och kommer under året ha sin inriktning mot Vida Packaging medan Ahmed, som är från Kristianstad, är utbildad Civilingenjör och kommer främst jobba mot våra sågverk, och då framför allt i Hästveda.

Har ni någon skoglig bakgrund?

Simon: Varken jag eller Ahmed har någon skoglig bakgrund.

Hur kom det sig då att ni sökte till Vidas Traineeprogram?

Ahmed: Att få möjligheten att lära sig mycket under ett år är en jättebra erfarenhet. Även om jag inte har några skogliga meriter sedan innan får jag chansen att delta, vilket jag uppskattar. Skogsbranschen intresserade mig då det är en bransch som oftast går bra.

Simon: Jag sökte för jag såg en möjlighet att under ett år prova på många olika saker och Vidas upplägg erbjöd mig en inblick i många affärsområden. Jag sökte inte till skogsbranschen i sig utan det var Vidas varumärke som lockade. Det är ett bolag som vill växa och nu får jag chansen att växa tillsammans med det.

Vad hade ni för uppfattning om skogsbranschen innan, och hur har den förändrats?

Simon: Jag uppfattade skogsbranschen som enkel. Jag tänkte att det är väl bara att hugga ner ett träd och sedan kapa det. Men efter att ha varit på Vida i några månader förstår jag hur många bitar som måste samverka för att skapa lönsamhet och kvalitet.

Ahmed: Jag tänkte att alla de som jobbar i skogsbranschen har samma kompetens och erfarenhet. Men det har visat sig att branschen har enormt många olika yrken.

Vad tycker ni är mest spännande med skogsbranschen?

Simon: Både jag och Ahmed är eniga om att det är en spännande bransch som står stadigt. Det är häftigt att den till exempel går så bra trots Corona, både inhemskt och på export. Det visar att branschen kan växa oavsett omvärldssituation och konjunktur.

Vad har ni lärt er om skogsägande?

Ahmed: Skogen är nästan som barn, ju mer kärlek och omsorg man ger den, desto bättre blir den som vuxen. Det krävs kompetens och investeringar för att skapa en produktiv skog. Det är absolut mer komplext än jag trodde.

Ahmed Mahmood

Simon: Jag håller med, sköter man inte sin skog får man inte lika stor avkastning. Jag har fått en helt ny respekt för skogsägande, det är företag som skall drivas med många beslut som skall tas.

Tycker ni det är svårt att komma in i skogsbranschen, förstår ni t.ex. alla ord?

Simon: När jag började på Vida så var det kinesiska med alla fackbegrepp, men

sakta och säkert har vi börjat lära oss. Vi skriver t.ex. upp ord som är nya. Bonitet är ett ord som vi lärde oss häromdagen.

Ahmed: Ja det är svårt, det är ett helt nytt språk. Många inköpare har en skoglig uppväxt så de har fått med sig vokabulären från att de var barn.

Hur tror ni att er generation tänker om skog?

Ahmed: Man måste nog vara uppvuxen med skog för att det skall bli ett naturligt val.

Simon: I och med urbaniseringen där många vill till storstäder så blir det en bortglömd bransch. Man glömmer att skogen är en stor del av svensk industri. När vi pluggade så mötte man inte heller skogen i sin vardag. Jag tror att skogsbolagen måste bli bättre på att visa upp sig.

Ni har ju fortfarande flera affärsområden kvar att besöka, vad ser ni fram emot?

Simon: Just nu är jag intresserad av Vida Building. Nu har jag varit med i skogen och på sågverk, det skall bli kul att se hur brädorna blir en färdig produkt. Då har jag följt hela kedjan, från planta, genom förädling och slutligen ett hus där någon kommer att skapa ett hem.

Ahmed: Jag är intresserad av att se hur försäljningen går till i Vida Wood. Jag har

sett hur man köper in skog och hur den bearbetas, så det skall bli kul att se hur den säljs.

Vad vill ni säga till de som är intresserade av att söka vårt traineeår 2021?

Ahmed: Jag tycker att Vidas värdeord stämmer bra överens med hur det faktiskt är här. Om man är engagerad och har drivkraft att vilja lära sig nya saker så ska man söka. Det är en bred bransch med många möjligheter.

Simon: Det viktiga är inte att kunna något om skog från början utan är man nyfiken och har viljan att lära sig nya saker så ska man söka.

Följ gärna Simons och Ahmeds trainee-år på Vida genom Instagram-kontot @vidatrainee alternativt på Vidas hemsida: www.vida.se/vax-med-vida

Simon Rissler

Trainee hos Vida

Vidas vision är "Att växa" och traineeprogrammet startades för att hitta unga talanger som vill växa och ha en framtid inom bolaget. Vårt traineeprogram riktar sig till de som vill växa i ett globalt företag med hållbarhet och expansion i fokus. Målet är att adepterna efter traineeåret går in i en nyckelroll på något av våra bolag. Under traineeåret lär man känna och praktiserar på våra olika affärsområden och parallellt med det driver man ett eget utvecklingsprojekt under handledning av någon av Vidas medarbetare.

Är du vår nästa trainee?

Vi söker talanger i åldern 20–30 år, som vill växa tillsammans med oss på Vida. Vi söker engagerade och drivna personer med olika utbildnings- och erfarenhetsbakgrund. Låter det intressant?

Mellan den 1 februari till den 31 mars öppnar vi upp anmälan till traineeprogrammet. Läs mer på vida.se.

Skogsägare i storstan

På Holmeshult, en gård på länsgränsen mellan Jönköping och Kronobergs län, är Ann-Christine uppvuxen. Det är en gård som har gått i arv i fyra generationer och som Ann-Christine i dagsläget äger tillsammans med sin mamma. Ann-Christine drömmer om att hennes dotter Ebba en dag vill ta över skogsfastigheten.

Ann-Christine är smålänning men bor nu i Göteborg. Både civilekonomsstudier och senare bankchefsjobb har gjort att hon har flyttat runt en del. Hon har bott i Stockholm i 12 år, Skåne i fyra och sedan sex år är hon göteborgare. Var hon än bor så är det dock gården det hon alltid kallar hem och där hennes rötter finns.

Att förvalta och utveckla ett skogligt arv

Gården, som är på 231 hektar varav 180 hektar är produktiv skogsmark, äger och driver Ann-Christine tillsammans med sin mamma. Det var ett förestående generationsskifte vilket gjorde att Ann-Christine tog över efter moderns syskon. Ann-Christine berättar att det var en självklarhet att ta över.

– Vi har alltid pratat mycket skog hemma, det var en riktig trävarufamilj jag växte upp med. Morfar, som ägde skogen innan mamma och hennes syskon, startade till och med en såg och drev den under flera år. Nu finns den inte längre kvar. Vi utvecklade den för många år sedan och sålde maskinerna, berättar Ann-Christine.

Trots att Ann-Christine och hennes familj bor i Göteborg och gården ligger utanför Vetlanda så försöker de vara på gården så ofta de kan.

– Jag känner att man måste besöka sin skog då och då och gå över den och se vad som händer. Min dotter älskar också att vara i skogen och det är kul då jag hoppas att hon en dag skall ta över, säger Ann-Christine.

Det som fascinerar Ann-Christine är att skogen har gått i generationer. De beslut och investeringar som tidigare generationer tog är det som påverkar Ann-Christines skog idag och det som hon nu utvecklar och förvaltar.

– Skogen har gått i generationer och jag vill utveckla den till nästa generation. Det är en förmån, men också ett ansvar, att vara skogsägare. Skogar som inte sköts blir både ogästvänliga men även kvalitén på timret sjunker. Min ambition är att ha bra kvalitet på timret jag producerar samtidigt som kvantiteten ska vara stor. Har man bra kvalitet på sin skog så finns det mer avsättning för den när man avverkar. Det är svårt att veta vad som efterfrågas om 80 år, därför satsar jag på kvalitet för det kommer alltid att vara eftertraktat, menar Ann-Christine.

Hållbart familjeskogsbruk

Trots att Ann-Christine kan mycket om skog valde hon för fem år sedan att läsa distanskursen "Hållbart familjeskogsbruk" vid Linnéuniversitetet för att fördjupa sina kunskaper. Det var en kurs som Ann-Christine tyckte var oerhört givande.

– Jag har ibland fått frågan varför jag har gran. På utbildningen lärde jag mig t.ex. hur viktiga markförhållandena är för skogen. Känner man till sina markförhållanden kan man få mer produktiv skog. På gården finns det mycket inslag av grönsten som avger mineraler. Vi har också mycket rörligt markvatten vilket gör att mineralerna sprids. Detta leder till att vi har hög bonitet och är bra förhållanden för just gran, så vi har inga planer på att testa något annat. En gång testade vi hybridlärk men det blev inte bra. Träden vred sig av vinden så vi kommer inte få ut några raka plankor, berättar Ann-Christine.

– Vi har en mosse på gården. Jag funderade på om man inte på något sätt kunde få någon avkastning även på den marken. Vi planterade gran och det är nu väldigt

tillfredsställande att se att ens egna idéer förverkligas, det är kul att se träden som växer, fortsätter Ann-Christine.

Vikten av ett bollplank

Ann-Christine använde tidigare sin morbror som ett bollplank kring de skogliga åtgärderna, nu är han tyvärr avliden och Vidas inköpare har då blivit en bra hjälp.

6-åriga Ebba plockar svamp i skogen, något som hon älskar.

– Min inköpare heter Markus Ragneby och han är ett bra stöd. Vi kan diskutera fram olika förslag och jag upplever att vi har en bra dialog. Det är alltid skönt att ha någon att stämna av med, säger Ann-Christine.

För en tid sedan var Hembygdsföreningen vid gården för att inventera vilka olika arter som fanns i naturen. De hittade väldigt många olika arter och även en del som är relativt ovanliga.

– Man blir glad över att höra det. Det känns som att vi har förvaltat marken rätt och gjort att många olika arter trivs. Förr så var jag mer fokuserad på att skogen skulle ge ekonomi men idag är det också väldigt viktigt att den är vacker och även fungerar som rekreationsplats, menar Ann-Christine.

Granbarkborre

Ann-Christine menar att det var lättare att vara skogsägare förr. Hon anser att efter stormarna Gudrun och Per så kom granbarkborren i större utsträckning.

– Det är svårare att vara skogsägare nu. Förr kunde man bättre planera sina åtgärder och sedan utföra dem. Sedan granbarkborren kom har vi arbetat allt mer med sök och plock och fokuserat på att få ut angripen skog. Idag blir det mer att agera på konsekvenser av granbarkborre, menar Ann-Christine.

Gården gränsar till ett naturreservat som ägs av både Jönköpings och Kronobergs län. Problem kan uppstå när ett reservat kontrolleras av länsstyrelser i flera olika län. Då de båda länsstyrelserna tolkade föreskrifterna för reservatet annorlunda och agerade olika på granbarkborrens framfart var detta besvärligt för familjen.

– Då länsstyrelserna agerade olika på granbarkborrens framfart har det blivit en del frustration. Jag upplever att i och med att de inte tog ut allt sitt granbarkborretimmer påverkade det vår skog. Jönköpings länsstyrelse tog efter en tid ut 90% av det angripna virket medan Kronoberg inte tog ut något. Det har varit en stor utmaning och frustration att prata med de båda länsstyrelserna och även att de tolkade föreskrifterna för reservatet annorlunda, säger Ann-Christine.

Gården och framtiden

Drömmen och ambitionen är att Ann-Christine än en gång skall kunna bo på gården. Hon vill kunna avsluta jobbet och sedan gå ut i skogen.

– Det är inte kul att bo så långt bort från sin skog. Jag vill kunna gå ut i skogen och fixa det som behövs. Jag vill gå en röjningskurs och bli mer praktisk, avslutar Ann-Christine.

Skogen som värmekälla

Skogen har i generationer värmt upp människor och deras hus. Till en början samlades vi runt elden, där veden var livsviktig, och fortfarande uppfyller skogen samma syfte, men det är inte längre lika tydligt. Mycket av den fjärrvärme som idag levereras ut till hushåll kommer från bark, spån, grenar, flis och andra restprodukter från den svenska skogsindustrin.

– Istället för att låta restprodukter ligga kvar i skogen säljer vi det till kraftvärmeverk i södra Sverige. Genom att använda energin som finns i restprodukterna kan vi bidra till helt förnybar värme- och elproduktion. Som bränsle säljer vi bark, sågspån och pellets samt restprodukter som uppstår vid våra avverkningar. Sågspånet och barken levereras direkt från ett närliggande sågverk säger Erik Dahl, vd Vida Energi.

Skogen har i århundraden skapat sysselsättning för medborgarna. Från träden skapas brädor, plankor och massa som vi i sin tur skapar mängder av produkter

av. Skogens och skogsindustrins restprodukter blir till energi eftersom det går att använda för att tillverka förnybar el och klimatsmart fjärrvärme.

Fjärrvärme

Fjärrvärme är en storskalig metod för produktion och distribution av värme. Värmen produceras i en central produktionsanläggning och fördelas genom att hett vatten skickas ut genom ett rörsystem till konsumenter, flerbostadshus, lokaler eller småhus, där den används för uppvärmning genom element och/eller för varmvatten. Det avsvalnade vattnet leds sedan tillbaka till kraftvärmeverket där det värms upp och leds ut på nytt.

Växjö Energi är helt hundra

Växjö Energi är kraftvärmeverket i Växjö vars fjärrvärme sedan december 2019 är 100% fossilbränslefritt. Det innebär att de inte längre använder något fossilt bränsle för att värma upp fjärrvärmesystemet, inte ens under de kallaste vinterdagarna.

– Vi eldar bland annat med rester från Vidas avverkningar. Avverkningar som ändå görs för att förse sågverken med timmer. Våra avtal försäkrar oss också att

resterna kommer från avverkningar som bedrivs enligt ett hållbart skogsbruk. Så det avverkas alltså ingen ytterligare skog för att producera fjärrvärme, förklarar Erik Tellgren, vd Växjö Energi.

– Att elda med restprodukter från avverkningar och kunna erbjuda medborgarna förnybar fjärrvärme känns väldigt bra och ett steg närmare en hållbar livsstil, fortsätter Erik.

Elproduktion

Utöver fjärrvärme produceras det dessutom en hel del förnybar el av skogsrester. När man eldar med avverkningsrester för att värma fjärrvärmevattnet i en stor ångpanna tar man vara på ångan som bildas. Ångan driver sedan en turbin som producerar el. På så sätt utnyttjas det använda bränslet maximalt och produktionen blir väldigt resurseffektiv.

– Vi producerar cirka hälften av den el som konsumeras i Växjö stad, och målet är att bli helt självförsörjande i framtiden. Ju fler kunder, desto mer förnybar el kan vi producera. Alla som väljer fjärrvärme bidrar på så sätt till en bättre miljö och ett mer hållbart energisystem, säger Erik.

En timmerbil på väg!

Precis intill Vidas sågverk i Borgstena har åkeriet Olle i Od Åkeri AB, som kör rundvirkest-ransporter åt Vida, sin utgångs-punkt. Sedan bolaget grundades på 70-talet har åkeriet växt till att idag inkludera fyra bilar och åtta anställda chaufförer. En av åkeriets chaufförer är Patrik Wernklev. Patrik tillhör den tredje generationen på företaget och han delar här med sig av hur en vanlig dag i timmerbilen kan se ut och vilka utmaningar som kan stötas på.

Olle i Od kör virke till Vidas sågverk i Tranemo, Hestra, Borgstena och ibland till Nössemark. De kör även takstolar från tillverkningen på Vida Borgstena. Patrik minns tillbaka till en svettig situation i somras som satte nerverna på prov. Takstolar skulle nämligen levereras till området kring saluhallen i centrala Göteborg. Allt gick dock väl och Patrik är tacksam över att körningen skedde tidigt på morgonen och inte under rusningstrafiken.

– En timmerbil gör sig bäst i skogen omgiven av tall och gran snarare än i en storstad med massa människor och höghus, konstaterar Patrik.

En timmerbilchaufförs vardag

Dagen vi följer med Patrik jobbar han dagskiftet vilket innebär uppstigning klockan 03:20 för att därefter starta lastbilen klockan 04:00. Innan klockan fem är alla bilar uppstartade och på väg ut mot dagens uppdrag. Åkeriet ligger nära Vidas sågverk i Borgstena och Patrik bor inte långt därifrån.

Tio minuter senare är Patrik framme i Fristad som är dagens första uppdrags-plats. Där ska ett lass grantimmer lastas från en större avverkning. På detta lass får Patrik med sig cirka 45 kubikmeter. Patrik berättar att det går att lasta mer men att det inte är att föredra med en högre vikt på de berörda skogsbilvägar-na. Det är vägar som Patrik väl känner till efter att ha jobbat på åkeriet i 20 år. I Olle i Ods verksamhetsområde, från Borås och Göteborg i söder till Uddevalla, Trollhättan och Lidköping i norr, är landskapet varierat och terrängen är bitvis både kuperad och stenig vilket kan vara utmaningar som de möter.

– Under åren lär man sig allt från vägarnas standard och hur man anpassar sig efter dem till var det finns, respektive inte finns, teckning på mobilen, berättar Patrik.

Efter 25 minuter är timret lastat och färden går vidare tillbaka till Vidas sågverk i Borgstena. I Borgstena sågar och hyvlar Vida grantimmer till konstruktionsvirke och takstolar. För att framför allt underlätta för timmertruckförarna på sågen och göra inmätningen smidig så läggs detta lass i en stor vält där virke från cirka 20 stycken bil och släp är samlat i en och samma trave.

05:45 kör Patrik vidare mot Alingsås och ut på en lång skogsbilväg där kubb lastas till Vida Tranemo. Patrik berättar att det tar lite längre tid att lasta kubb än timmer men att det i regel alltid går under 30 minuter. Att ta sig tillbaka på denna skogsbilväg som är byggd på en mosse till den asfalterade vägen tar 25 minuter, en sträcka på runt 3,5 kilometer.

Patrik återberättar en historia som hans far Lars-Olof Wernklev berättat, som tillika är Olle i Ods ägare. En gång körde Lars-Olof in på fel skogsbilväg med en fullastad bil. Vägen blev allt smalare ända tills det tog stopp. Det slutade med att han fick lasta av allt virke för att överhuvudtaget kunna vända. Vägen var för dålig för att kunna köra tillbaka på med allt lastat virke, så det fick han göra i omgångar. Patrik menar dock att det idag är lättare att undvika sådana misstag med GPS:er till skillnad från förr när man bara hade tillgång till en karta.

En annan utmaning är om en timmerlastbil får möte på en smal väg. För att undvika detta så brukar en varningstriangel placeras i början av vägen för att informera andra chaufförer. De har också ett program som visar var åkeriets egna bilar befinner sig.

09:00 är Patrik framme vid Vida Tranemo som är ett renodlat kubbsågverk där grankubb sågas i 2,45 meter. Där flyter det på smidigt för Patrik tack vare travmätningen Mabema GPV som innebär att lasertriangulering skannar av travar på lastbilar som sakta rullar igenom en mätram. Patrik förklarar att denna teknik gör att mätningen blir mer effektivt då det inte uppstår någon kö.

På väg till Tranemo ringer en skotarförare i Alingsås som behöver hjälp att flytta grävmaskinsmattor från ett avlägg till ett annat. Patrik planerar därmed om dagens körschema och prioriterar efter lossningen i Tranemo att åka tillbaka mot Alingsås, flytta grävmaskinsmattorna och därifrån ta med sig timmer tillbaka hem

till Borgstena. Det tillhör Patriks vardag att ha en plan för dagen men att ofta behöva göra ändringar under dagens gång. Att vara flexibel och anpassa sig efter körningarna är således A och O i yrket. Det optimala tycker han är när han får till en runda med tre till fyra lass.

Patrik berättar att det vid denna årstid kan vara utmanande då virket på vintern är tyngre och därmed kan inte lika mycket virke lastas utan att maxvikten överskrids. Eftersom sågverkens efterfrågan är förhållandevis jämn över året så kan det på vintern krävas att fler lass körs för att få fram samma volymer. Samtidigt kan snö och halka göra körningarna mer tidskrävande och det finns risk att köra fast och tvingas lasta om.

Klockan har nu slagit 14 och det är dags för skiftbyte. På Olle i Od jobbar man i 2-skift och då nästa man tar vid innebär det jobb fram till runt klockan 02. Patrik konstaterar att dagarna i timmerbilen går fort och det är nu dags för en liten tupplur innan resten av dagens sysslor påbörjas.

Tänkvärt och tips från timmerbilchaufförerna Patrik och Lars-Olof

- En skogsbilväg behöver alltid underhållas. Har vägen gjorts i ordning för 10–15 år sedan men därefter stått orörd så kommer det vara matjord och vegetation på vägen. Om vägen kontinuerligt används så brukar också vägens standard vara bättre.
- Se till att skogsbilvägen är grusad innan timmerbilarna börjar köra på den för att effektivisera arbetet.
- Det optimala är om vägen grusas med lite framförhållning så vägen hinner sätta sig innan det är dags att köra på den.
- Røj i dikeskanter och håll buskar och träd borta närmast vägen.
- Transporterna är idag tyngre och har kapacitet att ta mer virke än tidigare, vilket gör vägstandarden ännu viktigare.
- Patrik och Lars-Olof hälsar markägare och vägansvariga välkomna att åka med ut på sina skogsbilvägar i timmerbilen för att bättre förstå sina vägars standard ur en timmerbilchaufförs perspektiv.

Patrik tycker att det ligger mycket sanning i att en bra skog börjar med en bra skogsväg. Se

en film om vad som är bra att tänka på gällande skogsbilvägar på www.vida.se/alla-vara-filmer eller genom att skanna QR-koden.

En diversifierad skog kräver en diversifierad industri

Många skogsägare vill ha en varierad skog med olika trädslag. För dem som bedriver ett certifierat skogsbruk krävs det att 5% av marken som är lämplig ska vara lövdominerad, och 10% av stammantalet ska vara löv i alla bestånd. Det innebär att många skogsägare har löv i sina skogar och Vida kommer in som en part som hjälper till med avsättningen. För det finns en avsättning.

Vida har flera olika aktörer man samarbetar med gällande olika sortiment. Aspen till exempel, blir till tändsticksvirke och levereras till Swedish Matches fabrik i Vetlanda.

Årligen producerar Swedish Match runt 40 miljarder tändstickor med tillhörande askar. Till dessa tändstickor går det åt omkring 25 000 kubikmeter aspvirke.

– Tändstickor är en stolthet och en produkt med lång historia. Solstickan har

länge varit ett starkt varumärke. Den kände Solstickepojken skapades 1936 av Einar Nerman, berättar Emil Lagerqvist, virkesansvarig på Swedish Match.

För att kunna leverera virke till tändsticksfabriken ska längden på stocken vara 3,10 meter, min.diameter 2,4 cm i toppdiameter och den minsta leveranskvantiteten är 7 kub m³fub.

– Vi vill gärna att skogsägarna är medvetna om vårt sortiment så att de tar ut aspen ur sin skog och levererar den till oss. Vi har märkt en ökad efterfrågan på tändstickor på den europeiska marknaden under våren och pandemin har med stor sannolikhet spelat roll. Det har säkert att göra med att folk är mer hemma, friluftslivet har ökat och folk vill ha mer saker hemma för så kallad prepping*, fortsätter Emil.

De finaste tallarna blir till hantverk i Tyskland

Ett annat spännande exempel på samarbetspartner till Vida är Ansgarius Svensson AB. När någon av Vidas leverantörer

har riktigt fina tallbestånd kontaktar Vidas inköpare Ansgarius Svensson. Då besöker de beståndet och markerar de rotstockar som klarar de hårda kvalitetsbestämmelserna.

Det skall vara utvändigt kvist- och bulfria rotstockar, raka, med max. 1% båghöjd. De skall ej vara vridvuxna, fria från röta, sprickor, blånad, insektsskador samt tjurved. Stockarna skall vara tätvuxna i rotändan, vilket innebär att det i området 2-8 cm från märgen skall finnas minst 20 årsringar. I övrigt skall årsringarna ha en jämn utveckling. Märgen skall vara centrumställd och virket skall vara vinteravverkat och ej vattenlagrat.

De hårda kraven leder till att man i Ansgarius Svenssons sågverk får fram riktigt fina furuvaror som sedan säljs till hantverksindustrin i framför allt Tyskland.

Vidas inköpare Jan-Erik Gustafsson är van att hjälpa skogsägare med att hantera specialsortiment.

– När Ansgarius inköpare kommer ut och synar tall för tall är det en häftig känsla. Jag känner att en tall som kanske är 150 år gammal kommer till rätt användning. Sedan är det också mäktigt att stå jämte ett så gammalt träd. Att kunna ta ut specialsortiment som detta betyder att man skött skogen i flera generationer, träden är vårdade länge, menar Jan-Erik.

Vackra ekgolv

1857 grundas Kährs i Nybro, djupt i hjärtat av de småländska skogarna, där Johan Kähr den äldre startar en snickeriverkstad för att tillverka bruksföremål av trä. I dag, 160 år senare, har företaget fortfarande sin största fabrik i Nybro. Till Kährs levererar Vida ektimmer som blir till vackra golv som sedan säljs till över 70 länder i hela världen.

2019 levererade Vida runt 2000 m³ till Kährs. I och med Vidas förvärv av Bergs sågverk så kommer den siffran nu bli ännu mer.

En snittleverans till Kährs från en skogsägare är 18 m³ och leveransgillvolym är 5 m³. Att det är mindre än vanliga leveranser beror på att det är mindre ek i bestånden. Endast 1,2 % av hela Sveriges skog består av ek.

– Det är lönsamt att ta ut även små volymer av ek som går att såga, istället för att det t.ex. skall gå till energived. Ekgolv är omåttligt populära och står sig alltid stabilt i trender. Andra trädslag varierar mer i efterfrågan men ek är alltid efterfrågat. Ekens huvudmarknad för Kährs är Sverige, berättar John Ahlgren, råvaruansvarig Kährs.

– Att sälja sin ek genom Vida till oss gör att man får tillgång till kompetenta och duktiga entreprenörer som vet hur man apterar. Apteringen är totalt avgörande för hur mycket man får för sin ek. Apterar man fel kan det bli kostsamt. Det är också viktigt för Kährs att kunna köpa svenskt ektimmer istället för att importera det, menar John.

Diversifierad industri

Vida hanterar inte de största granarna på sina egna sågverk utan dessa levereras till Moelven i Otterbäcken som tillverkar plywood, och frodvuxna granar som är svåra att hantera i Vidas sågverk går till Gyllsjö träindustri som tillverkar pall.

– Det är ett oerhört mervärde för skogsägaren att vi hjälper till att plocka ut specialsortiment som Vida själva inte sågar. Istället för att skogsägarna skall ha flera kontakter med olika industrier så kan vi hjälpa till att sköta hela kedjan även i lövhuggningar. Vi har kompetensen, kunskan och duktiga entreprenörer och vi löser uppgiften. På så sätt får skogsägaren ut bästa möjliga avkastning på alla delar i sin skogsaffär, avslutar Jan-Erik Gustafsson.

** Prepping innebär att man förbereder sig för att kunna överleva en samhällskatastrof. Det innebär att man t.ex. ser till att ha filter, konserver, vatten med mera hemma.*

Vida vill ta ansvar för platserna vi finns på och verka för en levande landsbygd där man kan leva och bo på samma villkor som i övriga Sverige. Vi tar vårt lokala engagemang på allvar genom att framför allt sponsra barn- och ungdomsidrott på landsbygden.

Årligen stöder vi cirka 100 föreningar och engagemang, något som vi är väldigt stolta över. Under 2021 har vi valt att prioritera temat "Idrott och integration". I denna artikel presenterar vi Örjsö fotbollsförening, som är en av alla de föreningar som gör ett fantastiskt arbete för integration på orten de verkar.

Idrott och integration

I Nybro kommun bor en riktig eldsjäl, Petter Wåhlin. Han är engagerad i Örjsö fotbollsförening. Tillsammans med föreningen driver han ett framgångsrikt initiativ som sedan flyktingvågen 2015 interagerat ensamkommande flyktingbarn, inte bara i föreningen utan i hela samhället.

Örjsö idrottsförening är en ideell förening som snart funnits i 100 år. Föreningen bildades 1926, och 1951 invigdes den nuvarande idrottsplatsen som heter Strandängen, vackert belägen vid Örjsösjön, några kilometer utanför Nybro.

1999 spelade föreningen i div 4, som är föreningens högsta merit. Nu spelar representationslaget i div 6, man har ett lag i reservlagsserien, barn gymnastik för dom yngsta och boule för dom äldsta. Föreningen är också delägare i Vandringsleden som slingrar sig runt sjön tillsammans med bygdens övriga föreningar; Byalaget, bygdegården, kyrkan och PRO.

Engagemang som går i släkten

Petter är uppväxt i Örjsö, men bor numera i Nybro. Han har själv spelat i fören-

ingen i 25 år, varit ordförande i 10 och är numera kassör sedan 3 år. Det finns en historia i familjen av att engagera sig då hans morfar var ordförande på 50- och 60-talet och hans pappa har fått pris för att ha spelat över 1000 matcher i förenings färger.

Idrotten förenar

När den stora flyktingvågen kom till Sverige 2015 fick Örjsö fotbollsförening en fråga av kommunen om de ensamkommande flyktingbarnen kunde få spela fotboll i deras förening.

Örjsö behövde vid denna tidpunkt spelare så de som kom var en tillgång för klubben. Nu består halva laget av utrikesfödda och halva av svenskfödda, och från att ha varit något som känns nytt och främmande är detta nu något helt naturligt.

– De svenska ungdomarna som till en början ställde sig lite frågande till sina nya lagkamrater har fått en helt annan förståelse. De har fått ökad insikt i andras levnadsvillkor och ökad empatisk förmåga, berättar Petter.

Petter berättar att killarna som kom för fem år sedan har gjort en enorm presta-

tion, både som fotbollsspelare men mest som människor. Fem har tagit studenten, skaffat sig körkort, eget boende och jobb. Med rätt förutsättningar kan integration gå fort och bli väldigt bra.

– Den jobbiga biten med att engagera sig i denna typ av frågor är dock osvisheten och negativa besked. Man får ansöka om uppehållstillstånd tre gånger och beviljas det inte måste man lämna landet. Har man avslutat gymnasiet har man ett år på sig att skaffa jobb, annars måste man också lämna landet. Några killar som fått avslag har tagit sin tillflykt till Paris och några privatpersoner i Örjsö håller fortfarande kontakt med dem och hjälper dem med kläder och pengar, förklarar Petter.

Till de föreningar som vill påbörja ett integrationsarbete är Petters tips att det kan kännas främmande och svårt men ger man det bara en chans så kommer det att gå. Idrotten förenar!

– Sverige måste börja se dessa människor som stora resurser istället för en belastning, för då sker det underverk, avslutar Petter.

Nya inköpare på Vida

Under 2020 förvärvade Vida Bergs tre aktiva sågverk samt en anläggning för vidareförädling. Samtidigt utökades Vida med sju nya virkesinköpare som ytterligare stärker Vidas lokala förankring med närhet till dig som skogsägare.

Följande inköpskontor har stärkts upp med nya inköpare:

Emmaboda:

Kent Holmkvist, 070-295 58 57, kent.holmkvist@vida.se

Hjältevad:

Ulf Karlsson, 073-030 79 78, ulf.karlsson@vida.se

Mörlunda:

Gustav Grybäck, 072-080 88 40, gustav.gryback@vida.se
Ted Nilsson, 070-232 84 07, ted.nilsson@vida.se

Orrefors

Dan Sävenryd, 070-606 93 76, dan.savenryd@vida.se
Mats Holm, 070-584 96 00, mats.holm@vida.se
Carl-Wiktor Svensson, 070-231 78 19, carl-wiktor.svensson@vida.se

Hitta din lokala virkesinköpare på vida.se

JÖRGEN HENRIKSSON, VD VIDA SKOG

”Förvärvet av Bergs har ökat Vidas närvaro i sydöstra Sverige och gör Vida till en lättillgänglig rådgivare med ännu högre närhet för skogsägarna i hela södra Sverige.

Vidas mix av klen- och normaltimmerverk är nu väldigt bra och vi har goda möjligheter att köpa all slags skog då förvärvet också stärker våra köp av tallskog, där det tidigare har funnits en begränsning. Då Vidas sågverk kompletterar varandra på ett bra sätt blir Vida en naturlig köpare av alla sortiment, vilket gör att Vida plockar ut en hög total timmerandel i din skog och det ger dig som skogsägare ett högre netto vid avverkning.

Fusionen har skett på en kort tid men allt har fungerat oerhört väl och våra nya medarbetare har mottagits med glädje.

Rapport från Vidas marknader

TEXT: KARL-JOHAN LÖWENADLER, VD VIDA WOOD

Så har vi lagt ett intressant år bakom oss. När Covid-19 bröt ut visste vi inte riktigt hur det skulle påverka oss men det visade sig snart att epidemin hade klara fördelar för vår bransch. Hur 2021 kommer att bli är svårt att sia om. Vi kan ana en stark början på året men hur det sedan kommer att utvecklas får vi nyfikat följa.

USA

Här har vi haft en rejäl resa på priser de senaste månaderna. Priserna i september var uppe och noterade de högsta nivåerna jag sett under mina 25 år i branschen. Men de har under oktober backat och verkar nu ha stabiliserats på en lägre nivå. Känslan är att vi nu har en mer stabil marknad med bättre balans mellan utbud och efterfrågan.

Storbritannien

I UK är det fortsatt låga lager och bra förbrukning. Här är det full fart på alla marknadssegment. Importörer/lagerhållare får inte upp sina lager utan de säljer fortare än vad produktcenterna hinner fylla på. Många köpare hade säkert velat fylla på sina lager men det finns helt enkelt inte volymer för att göra det. Jag ser Storbritannien som en fortsatt stark marknad de kommande sex månaderna.

Norden

Danmark och Sverige är nog de europiska marknader där vi har ökat mest procentuellt i volym under de senaste månaderna. Det har även varit en bra prisutveckling som är i linje med övriga marknader. Det har varit stabilt ökande volymer under hela 2020. Volymmässigt tror jag 2021 blir liknande föregående år. Med tanke på rådande situation med Covid förväntar jag mig fortsatt hög aktivitet på renoverings- och ombyggnadssektorn.

Tyskland

Vi ser en fortsatt hög aktivitet och ett bra orderläge.

Japan

Vi har haft ökande volymer under det fjärde kvartalet vilket var förväntat då de justerade sina lager under tredje kvartalet. Vi förväntar oss ytterligare ökade volymer under första kvartalet 2021 jämfört med fjärde kvartalet 2020. Det förväntas att fler och fler japaner vill flytta från staden och bosätta sig i villa. Blir det en sanning så kan Japan fortsatt vara en stor marknad trots en minskande befolkning.

Australien

De är nu i sin sommarperiod med varmt fint väder, väldigt lite Covid-fall och en bra aktivitet på byggandet. Det förväntas också inom kort komma subventioner för nybyggnation. Priserna har släpat efter sedan 2018 och det har resulterat i en successivt minskad export dit. Vi har sedan september – oktober sett tecken på att det nu fattas varor på marknaden. Med våra ledtider till Australien så förväntar jag en brist och stigande priser här det kommande halvåret.

Rapport från trävarumarknaden

TEXT: CHRISTIAN NIELSEN, SVENSKT TRÄ OCH SKOGSINDUSTRIERNA

Sågverksåret för 2020 har visat sig bjuda på överraskningar. Inlåget av pandemin under våren gav förväntningar om en krisande ekonomi som riskerade slå hårt mot världsmarknaden.

I motsats till vad som först befarats har efterfrågan på svenska trävaror istället varit närmast rekordstark och svensk export har ökat med 9%. En hög efterfrågan där utleveranserna för varje enskild månad i princip har överstigit produktionen har naturligt lett till att det under hösten är rekordlåga lagernivåer. Inte bara hos sågverken utan genom hela försörjningskedjan ut till grossister, återförsäljare och kunder, både i Sverige och globalt. Än mer förvånande är det att detta dessutom skett i en period när vi, redan innan pandemin blev känd, var oroad för att de katastrofartade barkborreutbrotten i Centraleuropa skulle ge ett så stort överutbud att det skulle riskera lägga sordin på världsmarknaden bara det.

I inledningen av pandemin var det tydligt att svenska sågverk var vana med

och duktiga på att hantera och skifta mellan marknader efterhand som restriktioner och efterfrågan förändrades. Inte minst när det i april under perioder tog närmast totalt stopp i handeln med Storbritannien som är Sveriges viktigaste exportmarknad. Handeln ökade då kraftigt mot exempelvis Kina istället som hade tagit sig ur den värsta situationen och lättade på sina restriktioner.

När året summeras förväntas den globala efterfrågan på trävaror i världen ha minskat. Den för svensk och europeisk del positiva världsmarknaden har i mångt och mycket uppstått till följd av minskad produktion i framförallt Kanada, men i viss mån också i Ryssland, de enda två länder i världen som har en större export av sågade trävaror än Sverige.

Den närmaste tiden kommer världsmarknaden fortsatt präglas av dagens låga lagernivåer hos producenter och genom hela värdekedjan. På kort sikt kan trävarumarknaden förväntas fortsätta vara stark. Men produktionen runtom i världen går för fullt och efterhand som lagren börjar fyllas på igen, kan vänd-

ningen från underskott till ett överskott på marknaden komma snabbt.

De nuvarande låga lagernivåerna ger förväntningar om en hög produktionsstakt hos svenska sågverk. I dagsläget är indikationerna på att sågverken har goda förutsättningar med en normal tillgång till råvara innanför sågverksgrindarna.

Svensk produktion och efterfrågan

Trots den höga efterfrågan på svenska trävaror har svensk produktion fram till och med oktober minskat med tre procent jämfört med 2019. Under samma period har leveranserna istället ökat med nästan fem procent. Förväntningarna om en hög produktionsstakt under hösten och vintern har dock redan under oktober mött motstånd. Produktionen minskade då med -7% jämfört med föregående år. Detta trots att efterfrågan närmast kan beskrivas som stabil och att råvarutillgången vid sågverken var jämförelsevis god.

Den lägre produktionen i oktober berodde istället på att produktionen i branschen i många fall har drabbats mer direkt av den andra vågen av pandemin.

Försiktighet vid tecken på sjukdom har lett till en ökad sjukfrånvaro, vilket också har påverkat produktionen. Situationen påminner närmast om den i april-maj när pandemin först slog till och ledde till både osäkerhet om marknaden, men också till ökad sjukfrånvaro.

Efterfrågan från den svenska marknaden har varit lägre än föregående år. Fram till tredje kvartalet var de inhemska leveranserna nästan fem procent lägre än under samma period föregående år. En rekordstark bygghandel för privatmarknaden har inte varit tillräcklig för att kompensera för en generell nedgång i efterfrågan på hemmamarknaden. Nedgången kan delvis kopplas till att antalet påbörjade småhus hittills i år har minskat med åtta procent.

Under året har svenska exportörer haft valutaeffekter emot sig när den svenska kronan har stärkts. När växelkursen stabiliserades under andra halvåret ledde det till stigande priser för sågade trävaror även i svenska kronor. Mellan juli och augusti sågs en relativt kraftig ökning på åtta procent i svenskt exportprisindex för trävaror. Till oktober fortsatte ökningen i ett mer återhållsamt tempo och låg på två procent. Vid inledningen av året var exportprisindex på den lägsta nivån sedan 2017. Prisökningarna under hösten har dock lett till att exportpriserna fram till oktober nu är 15 procent högre än i början av året. Exportpriserna i kronor närmar sig nu nivåerna under 2018, men är fortfarande ett antal procentenheter lägre. Jämfört

med oktober föregående år, är priserna knappt tolv procent högre.

Trävarumarknaden

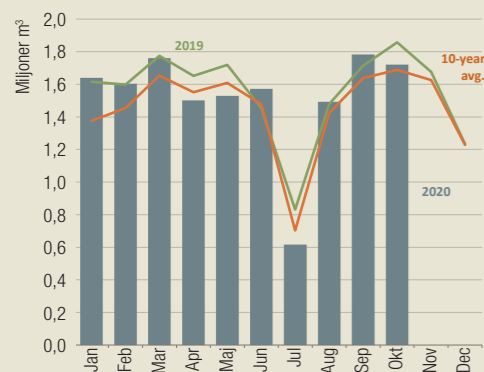
Under året, och inte minst under hösten, har vi sett en stark trävarumarknad samtidigt som det finns flera faktorer som är i förändring. Den låga kanadensiska produktionen tidigare under året har till stor del skapat nuvarande marknadsläge, men de producerar nu för fullt. Förutsättningarna för Kanada, med först sänkta exportavgifter till USA och sedan ökade råvarukostnader riskerar dock att fortfarande skapa en viss turbulens på marknaden.

Svensk export till Kina har under hösten minskat signifikant och liknande trender kan ses på andra viktiga marknader såsom Egypten. Samtidigt är återigen Storbritannien tillbaka på normala handelsnivåer. Lagernivåerna där kommer troligtvis fortfarande behöva tid för att återhämta sig. Viktigaste styrkebeskedet är att man från centraleuropeiskt håll verkar, rent marknadsmässigt, ha lyckats få avsättning för sina stora volymer i samband med barkborreskadorna. Skadenivåerna där har senaste åren varit så stora att de överstigit den normala avverkningsstakten. Vissa ljusglimtar finns också från rapporter om att en blöt sommar har lett till minskade skadenivåer i bl.a. Bayern om -25 procent jämfört med 2019. Situationen i Centraleuropa kommer fortsätta att vara en viktig faktor flera år framöver, oavsett vilka effekter den pågående pandemin har på ekonomin och efterfrågan framöver.

Vad avser barkborreutbrott i Sverige så visade preliminära bedömningar efter sommaren på att skadenivån för 2020 var oförändrad jämfört med 2019. Med en viss förskjutning från Götaland till Svealand av de huvudsakliga skadeområdena. I den slutliga inventeringen som släpptes i december, visar det sig dock att skadorna i Götaland inte hade minskat som först trott. Som helhet har därmed skadorna för 2020 istället bedömts ökat till 8 miljoner m³. Inventeringen visar också att endast en fjärdedel av alla skadade träd har avverkats och transporterats ut ur skogen. Trots ett aktivt arbete med att identifiera och minska skadorna så finns det alltså utrymme till mer insatser. Den centraleuropeiska krisen med barkborrar påminner också om vikten av att vi för svensk del, och de som är skogsägare, måste vara aktiva i vårt skogsskyddsarbete för att begränsa skadorna och spridningen. Den säsong som vi har vådrets makter mot oss riskerar vi annars kraftigt ökade angrepp.

Sammantaget ser marknaden för trävaror, efter ett oväntat starkt år, fortfarande positiv ut. Lagernivåer har inte än återhämtat sig. Hösten och senvintern brukar för svenska sågverk vara en tid av lageruppbyggnad inför efterfrågan mot våren. Utsikterna för någon större lageruppbyggnad under vintersäsongen är nu dock mer tveksamma.

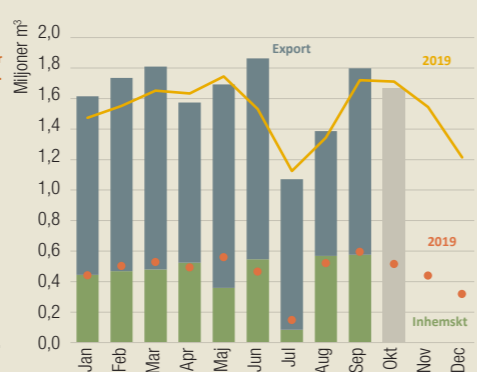
Produktion 2020, svenska sågverk

Källa: Skogsindustrierna

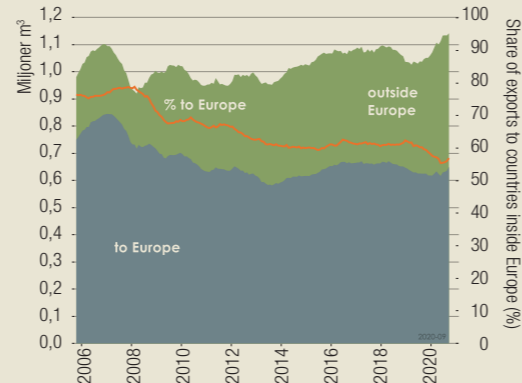
SID 16

Leveranser 2020, svenska sågverk

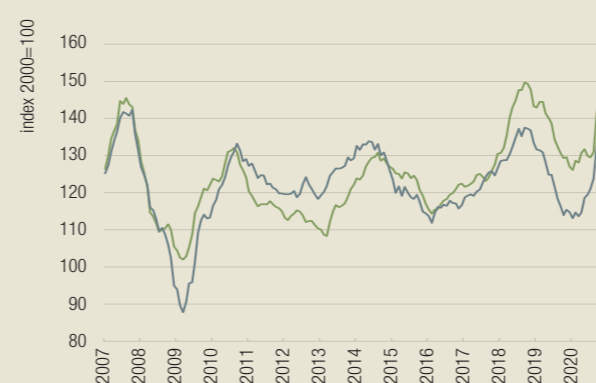
Källa: Skogsindustrierna

Svensk trävaruexport

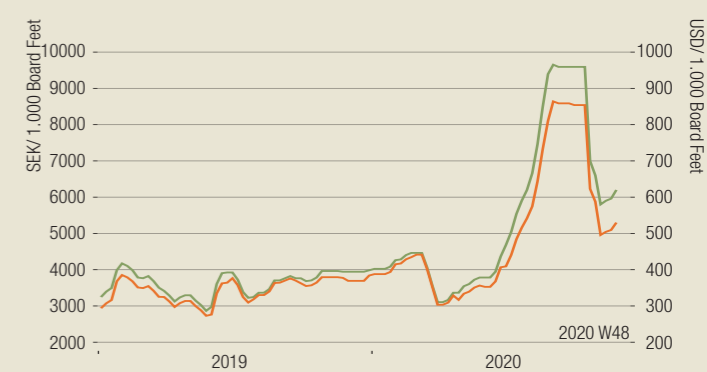
Källa: Svandata och Skogsindustrierna

Trävarupris, svenskt exportprisindex (EXPI)

EXPI Sågade barrträvaror (SEK) – EXPI omräknat till handelsvaluta
Källa: Svandata och Skogsindustrierna

Prisutveckling trävaror (2"x4"), USA

SEK/1,000 Board Feet, vänster – USD/1,000 Board Feet höger
Källa: Macrobond, NRCan och Skogsindustrierna

SID 17

Expert PANELEN

VI SVARAR PÅ DINA SKOGLIGA FRÅGOR!

Till Expertpanelen kan du skicka in dina frågor och vi vill gärna uppmuntra dig att göra så. Skicka frågorna till info@vida.se. Enbart frågor som publiceras kommer att få svar.

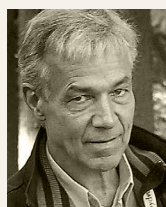
Johan Sonesson
Skogforsk
Forskare vid Skogforsk i Uppsala.

Karl Olofsson
Skog & Lantbruk
Jägmästare och registrerad fastighetsmäklare.

Daniel Eggertz
Eggertz
Advokatbyrå AB
Advokat och jägmästare.

Ulf Johansson
Tönnersjöhedens
Försökspark
Försöksledare och parkchef vid enheten för skoglig fältforskning inom fakulteten för skogs- och skogsvetenskap, SLU.

Fråga: Hej, Jag har en fundering. När man tittar runt granstammar är det normalt med grön vegetation på marken i slutavverkning. Sedan finns det dem med en cirkel av barr runt stammen. Är de i förstadium till att torka? Jag tar dem för att rädda timmer från att bli flisved. Missbedömer jag läget?
Hälsningar Lars

Svar: Onormalt barrfall är ett tecken på att trädet är skadat. Det kan vara torka, men mest troligt är det ett angrepp av granbarkborre. Läs om hur man diagnosticerar ett angrepp på: www.slu.se/skogsskada.

Om trädet är angripet av granbarkborre bör det skyndsamt avverkas för att rädda virkesvärdet och förhindra insekternas spridning.

// Ulf Johansson

Fråga: Hej. Omsluten av vår skogsfastighet ligger en avstyckad tomt med hus. Fastighetsägaren till detta hus anlade för några år sedan en ny avloppsanläggning. I besiktningsskottet skriver besiktningsmannen att anläggningen har hamnat utanför tomtgränsen och uppmanar husägaren att söka servitut hos markägaren. Detta har inte gjorts.

Samma husägare har även olovligt fällt ett större antal grova träd på vår mark för att förbättra sin utsikt mot sjön, så grannsamman är ganska "ljum". Överträdelsen med avloppet hade förmodligen inte uppdagats om det inte varit för dokumentationen av trädgårdningen. Grannen har också utökat sin tomt.

Jag skulle uppskatta ett förslag (praktiskt och ekonomiskt) på hur denna tvist kan lösas.

Svar: Tvister kring åtgärder som utförs i närheten av fastighetsgränser uppkommer då och då. Ibland sker det efter att grannar uppsåtligen ställer till det för varandra, men oftast beror tvisterna på missförstånd eller oklara gränser. Utan ytterligare information om ditt fall synes det inte omöjligt att din granne haft en felaktig uppfattning om var gränsen mot din fastighet

går och alltså oavsiktligt utfört de aktuella åtgärderna på din mark. Oavsett om åtgärderna uppsåtligen eller av misstag skett på din mark är de inte tillåtna utan medgivande från dig i egenskap av fastighetsägare.

Vad först gäller grannens avloppsanläggning ska den normalt vara föremål för en servitutsupplåtelse från din sida om den ska ligga på din mark. Detta åstadkoms genom ett enkelt servitutsavtal mellan dig och grannen. Ett servitutsavtal måste vara skriftligt för att vara giltigt. Ett villkor för sådan servitutsupplåtelse är ofta att den fastighetsägare som upplåter mark erhåller viss ersättning. Det är fritt för parterna att själva komma överens om ersättningen. Skulle man inte komma överens och det inte finns någon annan lämplig plats för avloppet kan förvisso den som behöver avloppet ta hjälp av lantmäteriet för att tvångsmässigt erhålla en servitutsrätt. Då bestämmer också lantmäteriet ersättningen. Grannen har förstås genom att först bygga anläggningen och sedan försöka komma överens med dig om ett servitut, satt sig i en sämre förhandlingsposition.

Vad sedan gäller trädgårdningen får man – närmast för grannens skull – hoppas att det skett pga att grannen misstagit sig om fastighetsgränsens läge. Har grannen med berätt mod fällt "ett större antal grova träd" på din fastighet utan din tillåtelse eller varit likgiltig inför frågan om vilken sida om gränsen träden växte, har han eller hon gjort sig skyldig till ett ganska allvarligt brott (skadegörelse). Oavsett om grannen vetat var gränsen går eller inte ska han eller hon ersätta den skada som du lider pga trädgårdningen. Som jag förstår saken rör det sig om normala skogsträd på en skogsfastighet. Jag antar vidare att grannen har tillgodogjort sig virket. Den ersättning du ska erhålla är då förstås minst virkesvärdet men egentligen en ersättning som motsvarar det din fastighet förlorat i värde pga trädgårdningen. Sistnämnda värde är ofta något högre än virkesvärdet.

// Daniel Eggertz

VIDAKRYSSET

SMÅKÄDE FÖRSIKTIGT
MYCKET GAMMALT REDSKAP
RENTJURARNA
PROVNINGEN AV KUNSKAP
SAMMANSLUTNING
FÖRLORAT MED 1-9
ÄR ETT ELEKTRONSKT SLAGINSTRUMENT
LJUDSÄTTA
LÅT SOM ANGLOK
BUTELJEN
SOM USCH
BACKNINGEN
LOCKBETE
MATT
VAJA
VÄXER I BALJA
FARTEN
ASPIRANT
SKER I VISS RUTA
DOFT
HUNGER
VAT-
ARVET
FRAN AKROPO-
LISSTAD
METOD
SKROCK
UTAN OK
FLYGER
OCH FAR
BLAD FÖR
PUTS-
NING
BIBEL-
DEL
KEJSA-
RE
NATUR-
INSLAG
OVLUDE
124-20

1:a pris: Termos
2-3:e pris: Mobilhållare till bilen
4-5:e pris: Anteckningsblock

Skicka ett vykort eller mail med mening som de gula rutorna bildar till:

Vida AB, Att: Joanna Kron, Box 100, 342 21 Alvesta eller maila till korsord@vida.se. Glöm inte att ange din adress och ditt telefonnummer. Vi önskar ditt svar senast den 28/2-21.

Namn

Adress.....

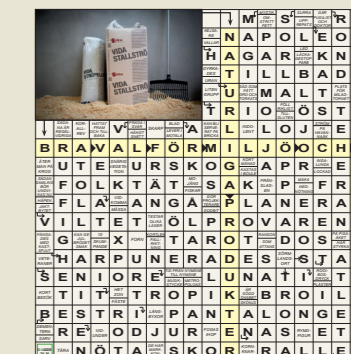
Postnr

Postadress.....

Tel

Lösning och vinnare nr 3/20

1:a pris: Lennart Svensson, Vårgårda
2-3:e pris: Evelyn Gustavsson, Rockneby
Agneta Wassberg, Vendelsö
4-5:e pris: Sten Robertsson, Nättraby
Inger Hedström, Dingle

Hej alla barn!

Nu ska jag berätta lite spännande saker om skog!

Visste du att...

- Skogen arbetar varenda sekund för att bidra till att rädda klimatet.
- 70% av Sveriges yta består av skog.
- De vanligaste trädslagen i Sverige är tall och gran.
- Skog kan användas till att bland annat bygga hus och göra förpackningar.
- 1 avverkat träd i Sverige = minst 2 planterade träd.

Jag tycker att skogen är fantastisk och jag tror att du håller med nu när du har lärt dig dessa spännande saker. Jag tycker även att skogen är bra för det ger mig en plats att bo och mat att äta. Frön från tall- och grankottar är några av mina favoriträtter och jag behöver få i mig frön från runt 25-30 grankottar om dagen för att hålla mig mätt. Nog talat om min mat, här kommer ännu mer spännande fakta om skog:

Till Vidas 12 sågverk anländer det varje dag cirka 450 fullastade lastbilar. Skulle alla dessa stockar läggas ut efter varandra så skulle

stockarna sträcka sig ända från Karlskrona till Trollhättan. Detta innebär att stockarna från en veckas inleveranser till sågverken skulle sträcka sig hela vägen mellan Danmarks huvudstad Köpenhamn till Italiens huvudstad Rom!

Där har jag för övrigt också ekorre-kompisar. Vi ekorrar bor nämligen utspridda över hela Europa. Det var allt för mig den här gången.

Ta hand om dig!
Kram Vidar

Fråga oss!

Vida är en professionell samarbetspartner för dig som äger och brukar skog. Tveka inte att höra av dig med dina frågor.

Hitta din lokala virkesinköpare på vida.se

Facebook: Vida Gruppen och Vida Ströprodukter
Instagram: @vidaibilder, @vidastroprodukter och @vidatrainee
LinkedIn: Vida Gruppen

Vida är en global leverantör av förädlade produkter från hållbar svensk skog. Koncernen har ca 1250 anställda på 22 produktionsanläggningar, varav 12 sågverk. Produktionen är i huvudsak inriktad på konstruktionsvirke för en rad olika marknader. Ca 75 % av produktionen exporteras till Europa, USA, Australien, Afrika och Asien. Verksamheten omfattar även emballagetillverkning, strö- och pelletstillverkning, biobränslehandel och hustillverkning. Industrierna är strategiskt belägna nära skogsägarna i Småland, Skåne och Västra Götaland. Vida köper huvuddelen av råvaran från privata skogsägare via det egna inköpsbolaget, Vida Skog.